

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Walter Măcăineanu nr.1-3, et. 2, tel/fax +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

HOTĂRÂREA NR. 415
din 18.08.2009

Dosar nr: 239/2009

Petiția nr: 4.958 din data de 13.05.2009

Petent: G. M

Obiect: neaplicarea de către Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești a hotărârii Colegiului director nr. 276 din 25.10.2005.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

I.1.1. G. M, cu domiciliul în loc.

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești, loc. București, str. Apolodor, nr. 17, sector 5

II. Procedura de citare

În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

Prin adresa nr. 6.181 din 18.06.2009 a fost citat petentul. Prin adresa nr. 6.180 din 18.06.2009 a fost citată partea reclamată. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 30.06.2009.

Procedura de citare legal îndeplinită.

III. Obiectul sesizării

Prin petiția înregistrată cu nr. 4.958 din data de 13.05.2009 petentul solicită aplicarea fermă și neîntârziată a hotărârii Colegiului Director nr. 276 din 25.10.2005, în spiritul și litera ei.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

Potentul arată că este persoană cu dizabilități, în urma unui accident vascular ischemic rămânând cu dificultăți de vorbire și locomotorii. Potentul precizează că este avocat în activitate, cu drept de a pune concluzii la toate instanțele. Potentul s-a adresat Ministerului Justiției cu solicitarea de a trece în activitatea notarială. Potentul îndeplinea condițiile pentru a putea desfășura activitatea de notar public, dar nu poate să susțină examenul de verificare a cunoștințelor de specialitate în condiții similare stabilite pentru ceilalți concurenți, persoane fără handicap. Potentul a solicitat verificarea cunoștințelor potrivit stării sale fizice, în condiții speciale, cu o comisie specială.

Potentul precizează că în urma petiției nr. 7.725 din 03.10.2005, Colegiul director a emis Hotărârea nr. 276 din 25.10.2005 prin care se constată că faptele semnalate de potent constituie acte de discriminare și se solicită Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România înființarea unei comisii speciale pentru examinarea cunoștințelor de specialitate ale potentului.

Potentul semnalează că Ministerul Justiției nu a întreprins demersuri pentru asigurarea cadrului legal corespunzător, Uniunea Națională a Notarilor Publici din România fiind instituția care poate pune în aplicare ordinul emis de către Ministerul Justiției, Uniunea făcând demersuri pentru emiterea unui astfel de ordin.

Potentul solicită Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării sprijin pentru punerea în aplicare a Hotărârii nr. 276 din 25.10.2005, în sensul solicitării Ministerului Justiției să emită un ordin de modificare sau completare a Regulamentului de punere în aplicare a Legii nr. 36/1995 sau a regulamentului de concurs, cu referire strictă la persoanele cu handicap, care să creeze cadrul legal necesar unei comisii speciale pentru verificarea cunoștințelor.

Susținerile părții reclamate

Prin adresa înregistrată la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu nr. 6.848 din 14.07.2009, partea reclamată arată că solicitările potentului depășesc cadrul trasat de O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, deoarece potentul solicită punerea în executare a celor statuate de Consiliu prin Hotărârea nr. 276 din 25.10.2005, aspecte pe care Colegiul director al C.N.C.D. nu este competent să le analizeze.

Partea reclamată afirmă că a întreprins demersurile necesare pentru punerea în aplicare a celor stabilite de către C.N.C.D., fapt contestat de potent care s-a adresat cu o serie de cereri având acest obiect instanțelor de judecată, dar toate acțiunile au fost respinse.

Pentru punerea în aplicare a Hotărârii C.N.C.D. nr. 276 din 25.10.2005, partea reclamată și-a exprimat acordul în sensul majorării duratei de examinare peste cele trei ore prevăzute pentru

susținerea examenului prin care se accede la profesia de notar, iar U.N.N.P.R. a propus o serie de măsuri speciale din punct de vedere logistic, în vederea susținerii celor două probe de concurs de către petent.

Partea reclamată semnalează că, deși U.N.N.P.R. a solicitat petentului să se înscrie la concurs pentru a putea beneficia de condițiile speciale, învederând totodată că posturile vacante și data la care se va desfășura vor fi publicate în Monitorul Oficial partea a III-a, acesta nu s-a înscris la concursul din 17-19 octombrie 2007.

Potentul a formulat acțiune în contencios administrativ la Curtea de Apel București în care a susținut că Ministerul Justiției și U.N.N.P.R. au refuzat să se conformeze Hotărârii C.N.C.D. nr. 276 din 25.10.2005, petentul solicitând obligarea Ministerului Justiției să emită un înscris ca U.N.N.P.R. să poată face o verificare potrivit prevederilor Legii nr. 36/1995, arătând că modalitatea practică de verificare este la latitudinea U.N.N.P.R. care consideră că pregătirea unei lucrări de sinteză care să cuprindă cea mai mare parte a activității notariale, așa cum se fac lucrările de masterat, doctorat etc. este fezabilă. Curtea de Apel București, ca instanță de fond, a decis că nu se poate reține existența în cauză a unui refuz nejustificat în sensul art. 2 lit. I din Legea contenciosului administrativ și a respins ca nefondată acțiunea. Soluția a fost menținută de către Înalta Curte de Casație și Justiție, care a respins recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de Curtea de Apel București. Instanța supremă a reținut că posibilitatea accederii la un post de notar public fără concurs nu este cuprinsă în nicio dispoziție legală sau sentință judecătorească, iar protejarea persoanelor cu dizabilități se face prin legi speciale, nu prin modificarea unor reglementări privind accesul în profesie.

Potentul a mai formulat o acțiune la Curtea de Apel București prin care a solicitat obligarea Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești la emiterea unui ordin de modificare a Regulamentului de punere în aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale, nr. 36/1995, în sensul înființării unei comisii speciale pentru examinarea cunoștințelor sale de specialitate în vederea intrării în profesia de notar public. Și această acțiune a fost respinsă.

Partea reclamată concluzionează că, în realitate, petentul dorește modificarea Regulamentului de organizare și desfășurare a examenului de notar public pentru notarii stagiați și a concursului pentru ocuparea locurilor vacante de notar public astfel încât să acceadă la un post de notar public fără concurs, pe baza unei lucrări de sinteză care să cuprindă cea mai mare parte a activității notariale, așa cum se fac lucrările de masterat, doctorat etc., solicitare care excede dispozitivului hotărârii care se cere a fi respectată, iar protejarea persoanelor cu dizabilități se face prin legi speciale, nu prin modificarea unor reglementări privind accesul în profesie.

Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești arată că aspectele semnalate de petent nu sunt de competență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

V. Motivele de fapt și de drept

În fapt, prin petiția formulată, se aduce la cunoștința Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării faptul că Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România nu au pus în aplicare Hotărârea Colegiului director al C.N.C.D. nr. 276 din 25.10.2005.

În drept., potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, „(...) prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV ori apartenența la o categorie defavorizată care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul public, economic, social, cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

În cazul semnalat Consiliului, petentul, persoană cu dizabilități, reclamă neaplicarea fermă și neîntârziată de către Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești a hotărârii Colegiului director nr. 276 din 25.10.2005, în spiritul și litera ei. Partea reclamată arată că petentul a formulat acțiuni în justiție pentru aplicarea hotărârii menționate, acțiuni care au fost respinse ca nefondate, instanța apreciind că modificarea Regulamentului de organizare și desfășurare a examenului de notar public pentru notarii stagiați și a concursului pentru ocuparea locurilor vacante de notar public astfel încât să acceadă la un post de notar public fără concurs, pe baza unei lucrări de sinteză care să cuprindă cea mai mare parte a activității notariale, așa cum se fac lucrările de masterat, doctorat etc., așa cum solicită petentul, excede dispozitivului hotărârii care se cere a fi respectată, iar protejarea persoanelor cu dizabilități se face prin legi speciale, nu prin modificarea unor reglementări privind accesul în profesie.

Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul Director, analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

Colegiul director analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire sau preferință și care circumstanțiat la situația petentului/petentei (petenților/petentelor), ipso facto, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

Din acest punct de vedere, sub aspectul incidenței art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director ia act de faptul că, în opinia petentului, discriminarea este rezultată urmare constatării faptelor de discriminare, prin Hotărârea nr. 276 din 25.10.2005. Petentul a solicitat

aplicarea hotărârii CNCD, considerând că reclamata dovedește rea credință în aplicarea Hotărârii nr. 276 din 25.10.2005.

Luând act de susținerile părților și înscrisurile depuse la dosar, Colegiul reține că prin hotărârea nr. 276 din 25.10.2005 a analizat plângerea petentului cu privire la refuzul reclamatei de a organiza o comisie separată în vederea susținerii examenului de admitere în profesia de notar public și a reținut constatarea unei fapte de discriminare conform prevederilor art. 2 alin.1 și 3, art. 6 și art. 19 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

Raportat la obiectul petiției și dispozitivul hotărârii în speță, Colegiul observă că fondul pretențiilor deduse soluționării în prezentul dosar este indisolubil legat de punctul 5 al dispozitivului hotărârii nr. 276 din 25.10.2005 prin care se solicită U.N.N.P.R. înființarea unei comisii speciale pentru examinarea cunoștințelor de specialitate ale petentului, în opinia petentului, fapta imputată constând în împrejurarea că partea reclamată nu aplică ferm, în spiritul și litera ei, hotărârea în speță. Colegiul s-a pronunțat cu privire la aspecte similare în Hotărârea nr. 419 din 18.08.2009, în raport de dispozitivul acesteia, în esență, recomandarea adresată unei instituții, în preîntâmpinarea încălcării principiului nediscriminării.

Fără a prejudicia faptele de discriminare constatate în hotărârea nr. 276 din 25.10.2005 Colegiul este de opinie că premisa analizei aspectelor din prezentul dosar trebuie să aibă în vedere natura juridică a punctului 5 din dispozitivul hotărârii. Or, este dincolo de orice dubiu, că, în materia specifică a nediscriminării, Colegiul poate să emită recomandări adresate instituțiilor publice sau private, persoanelor juridice sau fizice ce au un anumit rol, la un moment dat, relativ la principiul egalității de tratament. Din acest punct de vedere, Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor în fața C.N.C.D., publicată în Monitorul Oficial nr. 348 din 6 mai 2008, prevede, în art. 79, că, prin hotărârea adoptată, Colegiul poate dispune includerea unei recomandări cu caracter de îndrumare, fără forță juridică obligatorie, în vederea preîntâmpinării încălcării principiului nediscriminării.

Instanțele de contencios administrativ chemate să statueze asupra legalității hotărârilor adoptate de Colegiul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării s-au pronunțat constant în sensul în care „recomandările Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nu prezintă relevanță juridică, fiind vorba de îndrumări pentru instituțiile publice care au un interes legitim în implementarea principiului egalității de șanse”. (A se vedea spre exemplu Sentința Civilă nr. 467 din 28.02.2006 a Curții de Apel București) Astfel cum rezultă din procedura de soluționare a plângerilor, cât și din statuările instanțelor de judecată, natura juridică a recomandărilor C.N.C.D. este aceea de dispoziție de îndrumare, ceea ce presupune ideea unei conduite sau acțiuni pe care instituția o recomandă subiectului căruia se adresează. Or, aceste îndrumări nu se bucură de forță juridică obligatorie și nici nu pot fi asimilate unor acte constitutive de drepturi.

Această constatare nu lipsește Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării de substanța sa deoarece rolul Colegiului este acela de a soluționa sesizările privind fapte de discriminare și de a dispune măsuri specifice constatării existenței discriminării. În temeiul art. 20 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, persoana interesată are la îndemână dreptul la o acțiune pentru constatarea și sancționarea unei fapte de discriminare. Inițierea acestui demers declanșează o procedură specială ce se finalizează prin adoptarea unui act administrativ-jurisdicțional ce poate constata și sancționa contravențional persoana care a săvârșit fapta de discriminare. (A se vedea Curtea Constituțională, Decizia nr. 444 din 31 martie 2009, în același sens Decizia nr. 1.096 din 15 octombrie 2008). Or, acest fapt s-a produs prin

adoptarea hotărârii invocate în speța de față. Dincolo de constatarea faptei de discriminare reținută în hotărârea nr. 276 din 25.10.2005, Colegiul este de opinie că aspectele sesizate în prezenta cauză, exced atribuțiilor Colegiului C.N.C.D., fiind corelative acordării unui remediu efectiv, atribut exclusiv al instanțelor de judecată.

Colegiul director, în urma analizării petiției, a înscrisurilor de la dosar și a prevederilor legale incidente, reține că aspectele semnalate de petent nu sunt de competența materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit dispozițiilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, **cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,**

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. aspectele semnalate în petiție nu sunt de competența materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, potrivit O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare;
2. se va răspunde părților în sensul celor hotărâte potrivit art. 8 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr.27/2002 privind soluționarea petițiilor, aprobată și modificată prin Legea nr. 233/2002;

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța competentă și în termenul legal potrivit prevederilor art. 20, alin. 10 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, precum și prevederilor Legii nr.554/2004 a contenciosului administrativ.

VII. Modalitatea de plată a amenzii (dacă este cazul)

- nu este cazul;

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU - Membru

TRUINEA ROXANA PAULA – Membru

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

